

и излѣзоха да посрѣщатъ Азисъ-паша, който тогава идеше въ Калоферъ да обиколи върната рая, и да му се оплачатъ. Бѣднитѣ! отъ варваринѣ милость искаха и викаха: „аманъ отъ чорбаджии! юря отъ данъци!“ и сълзи като градъ течаха отъ очитѣ имъ...

Единъ европеецъ, който е наминалъ прѣзъ 1863. година изъ бждаща Румелия, увѣряваше свѣта, че въ Турция из.бщо, както и въ Румелия, всѣка класа давала извѣстенъ контингентъ прѣстжпления, които привличали вниманието на правосъдието, и че всичко онова, което се денонсирало противъ Турция, противъ нейнитѣ реформи, не съществувало, освѣнъ въ въображението на тѣзи, които cherchaient à rabaisser l'autorité musulmane dans l'esprit des puissances étrangères.¹⁾

Цинизмътъ на нѣкои западноевропейски учени бѣше пословиченъ прѣзъ тая епоха!

X.

Тѣзи тѣй характерни явления, непосредственно наблюдавани отъ младия Ботйовъ, му правили силно впечатлѣние, тѣ дали насока на цѣлото му дѣтско развитие. Въ една безгранично свободна република, каквато прѣдставляваше Калоферъ; въ обятията на една весела природа, въ която шумътъ на чарка по-рано билъ само едно необходимо, но полезно разнообразие, засѣднала една класа хора, която дигнала ржка надъ цѣлата република, надъ нейното добро, надъ нейната балканска пѣсень, и надъ нейното бждаще! При тѣзи условия и глухиятъ би чулъ писъкътъ, който взелъ да се раздава по течението на Тунджа, и слѣпецътъ съ прѣстъ би усѣтилъ пропастьта, която дѣли бѣдни отъ богати. Даскалъ Ботю заелъ своето мѣсто. Добри войвода се качилъ горѣ, кждѣто се подвизавали толкога негови прѣдшед-

¹⁾ Jules Zeller, L'Année historique za 1863.